

ZOMBOR és VIDÉKE

POLITIKAI LAP.

Szerkesztőség:
Kossuth-utca 166. szám, Falczione-féle házbán.
Kiadó hivatal:
Oblát Károly könyvnyomdája, Kossuth- (fő-) utca.

Felölős szerkesztő:
Dr. ALFÖLDY ÁRPAD.

Egész évre 5 frt. — Félévre 3 frt. — Negyedévre 1 frt 50 kr
Egyes szám ára 8 kr.

Napjenteleknak: Egész évre 4 frt. Félévre 2 frt. Egy negyed évre 1 frt.
Napjentelek minden vasárnap és csütörtökön.

A jövő embere.

Több, mint három éve, hogy a kormánypárt vezetői a télenesség politikájának hódolnak, azt gondolván, hogy ha semmisenem történik, hát az ő kedves minisztériumuknak nem történik bántódása.

A mostani miniszteriumnak egyetlen feladata lett volna, hogy a kiegyezést létre hozza. Amióta azonban Bánffy került az ügyek élére, a kiegyezés végzeteljes állapota marad a régiben. De mit is köszönhetünk a mai kormányknak?

Eltelkintve néhány botrányos ki nevezéstől és a botrányos képviselőválasztások egész legiójától, korrupciónak, a brutalitásoknak és sikkasztásoknak egész tömegétől, nem igen sok marad a most uralkodó magas kabinet alkotásainak a leltárán.

Néhány év előtt Apponyi Albert gróf azt hánytá szemére az egyik kormányknak, hogy kórház politikát űz. Ma már jogosan mondhatni, hogy Bánffy mestere a kórház-politikának.

Azon senkisen csodálkozhatik, a hogy a legutóbbi bécsi miniszteri tanácskozások eredménytelenek voltak. Amíg a Bánffy-kabinetnek beleszólása lesz a dolgok menetébe, addig nem is fog semmisenem történni. A mi miniszterelnökönknek nincs meg az a parlamenti gyakorlata és politikai tudása, amely az olyan bonyolult kérdéseknek a megoldásához, aminők a kiegyezés kérdései, okvetlenül szükségesek.

Miután már mindenképpen csütörtök-csavarták a kiegyezés dolgát, s miután napnál világosabb lett, hogy Ausztria semmiképpen sem akarja a kiegyezést, sőt egyenesen lehetetlenné teszi még a kiegyezési tárgyalások

folytatását is: az egymásra erőszakolt két állam sorsának intőzői hír szerint új és merész dolgokra határozták el magukat. E szerint ismét ahhoz a régi politikához fognak folyamodni, amely Magyarországgal szemben eddig még mindig fényesen bevált: az uralkodó fogja a két állam között felmerült ellentéteket eloszlatni, még pedig úgy, hogy az osztrákoknak minden kívánságát teljesíti.

A számítás, ha egykissé életünk az igazságosságtól, — matematikailag nézve a dolgot, egészen helyes. A két állam nem tud meg egyezni, mert mindegyik azt mondja (habár hinni csak az egyik hiszi), hogy a másik őt megcsalja. Az egyik államban, Magyarországon politikai tekintetben teljes rend és nyugalom van, s ha a nemzet nem is, de a kormány és a parlament akarja a kiegyezést. Ausztriában ellenben rendtelenség van, a kormány nem tud csinálni se Magyarországgal, se az osztrákokkal semmit, s az osztrákok Magyarországgal szemben szinte a hihetlenségig követelőzők. Az uralkodónak pedig rendkívül kellemetlen dolog, hogy éppen most olyan nagy a zürzavar Ausztriában, mikor ő jubilálni akar. Hogy a zürzavar ne legyen még nagyobb, s a jubileumi készülődéseket ne zavarja semmi bántó esemény: az osztrák képviselőház ülészakát is bezárták.

A nyugalmat az uralkodó minden áron helyre akarja állítani és Ausztria népeit békés egyetértésben akarja látni ötvenéves uralkodási jubileumán. A németek és szlávok között fennforgó ellentéteket egy év tartamára nagyon könnyű elosz-

latni, — de ez még nem elég, — a „felzigatott oroszlánnak“, Ausztriának valami jubileumi ajándékkéfé is kellene, olyan, amilyennel nagyon meg volna elégedve, s nemcsak hivatalból, de szíves-lélekkel részt venne a jubileumi ünnepélyeken. Nos, ilyen ajándékot nem is olyan nehéz találni: itt van az osztrák-magyar kiegyezés. Miután parlamentáris uton a kiegyezést megajánlani nem lehet: meg fogják útítani a császár akaratával Ausztriában és a mindenre kész, a határ nélkül loyális parlament segítségével Magyarországon. Ha Bánffy ezt esetleg nem akarja, (ez egyelőre még kérdéses dolog) megcsinálják a kiegyezést más miniszterelnökkel és más kormánnyal. Talán akad még a szabadelvűpártban olyan ember is, aki hajlandó még messzebbmenő engedelményeket adni Ausztriának, mint báró Bánffy Dezső. Ma még nem tudjuk, ki ez a jeles politikus, de azt bizonyosra vehetjük, hogy ő a jövő embere.

Mohács és Vidéke a zombori tüzoltók jubileumi ünnepségeiről.

Érdekes, hogy tüzoltóink jubileumának nagy sikere még a távol vidékeken is mekkora lelkesedést keltett. A Mohács és Vidéke például a többek között így számol be a közönségének a júliusi napokról:

Az ünnepélyek nagy arányúak dacára, minden részletükben kitünően sikerültek. Mindenütt példás rend, ünnepes hangulat uralkodott s a zombori társadalom minden rétegének összegyövegete ez ünnepélyeken demonstratív telt tanúbizonyságot arról, hogy Zombor szab. kir. város minden polgára együtt táplálja azt a meggyőződést, hogy a zombori tüzoltó-testület huszonöt éves tevékenysége és működése által nagy szolgáltatokat tett e városnak és érdemes-e tette magát a polgárság hálaájára és elismerésére.

Nagyszerű jubileumi ünnepségek voltak ezek, Ünnepekt az emberszeretet a

valamint fekete, fehér és színes Henneberg-selyem 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként — sima, esikős, koezkázott, mintázott és damaszt stb. (minjegy 240 különböző fajta és 2600 különböző szín és árnyalatban s b).

Ruhák s blousokra a gyárból! Privát fogyasztóknak póstaabér-, vámmentesen s házhoz szállítva Minták póstaafordultával.

Magyar levelezés. Svájczba kétszeres levélbelyeg ragasztandó

Henneberg G. selyemgyáral, Zürichben (cs. és kir. udvari szállító.)

Foulard-selyem 65 krtól

— 3 frt 35 krig méterenként legujabb mintázat s színekben —

maga fényében, mert a tüzoltó mindenek fölött emberszeretetet vezérel. Ünnepeit ott a hazaszeretet, mert a tüzoltó intézményt magyar nemzeti szellem hatja át minden ízében. Ünnepeit a józanul fölfogott demokrácia, mert a rang és felekezeti, állás és vagyon különbsége emelte korlátok leomlottak, — s az ember- és hazaszeretethez mindnyájan egyesültek.

A lezajlott ünnepélyek rendezőinek lelke, mozgatója, irányítója a tüzoltó-testület főparancsnoka: Czudler János ügyvéd^{*)} volt. Ott volt mindenütt; nemes szívének lelkesedése, melylyel huszonöt év előtt a tüzoltó-testület megalakította, összetartotta és mostani virágzására emelte; igazán méltán volt tárgya az ünnepélyeken a meg-megújuló óvációknak, a szeretet és elismerés nyilvánulásainak.

Lapunk szűk tere nem engedti meg, hogy a lefolyt ünnepélyekről részletesen referáljunk, amiért is azoknak csak főbb mozzanatairól emlékezünk meg.

Szombaton este 9 órákor nagy fátylamenet vonult Trischler Ferenc zombori polgármester lakása elé. Midőn a menet megállt, a zombori kaszinó-egylet dalárdája a Hymnust énekelte; ennek elhangzása után Buday Gergely tüzoltó-testületi lelkész (zombori főgimnáziumi hit-tanár) éves nyelvvezetési beszéddel, lendületes szavakkal üdvözölte a polgármestert és az ő személyében Zombor szab. kir. város hatóságát és közönységét. A polgármester lelkes válasza után a zombori iparos dalárda a Szózatot énekelte. Mondanunk sem kell, hogy amerre a fátylamenet, ment, a házak fényesen voltak kivilágítva és földszíve.

Vasárnap reggel már a korai órákban mozgalmos képet nyújtott a városháza előtti tér. Nyolcz órákor folytonultak a zombori és vidéki tüzoltók és helyet foglaltak a díszes sátor előtt, melyben 1/2 9 órákor Buday Gergely tüzoltó-testületi lelkész csendes misét mondott. Az isteni tisztelet alatt a városháza tornyának erkélyén elhelyezett zombori tüzoltó-testületi zenekar egyházi darabokat játszott. Mise után a lelkész megszentelte a tüzoltószerelvényeket.

^{*)} A főparancsnok érdekes egyéniség. 1848-ban Pécsen tanítóképesítő vizsgát tett s egy ideig preceptor volt Mánfán. A szabadságharc kitöreszkor beállt közönlövednek s felvitte hadnagy rangig. A szabadságharc leverése után besorozták a császári hadseregbe, a melyből 1856-ban mint szerkesztőmestert szabadságolták. Ezután élvezte a jogot és ügyvédi vizsgát tett. Volt ő Bacs-Bodrog vármegyének főbírája, Zombor város főkapitánya s országgyűlési képviselője stb.

Hírek.

*** Rendkívüli közgyűlés a városnál.** Zombor szabad kir. város törvényhatósági bizottsága folyó évi augusztus hó 11-ik napján rendkívüli közgyűlést tart. Targyak: 1. Koczkár Zsigmond kérvénye 124 □ öi városi területnek örökös birtok eladása iránt. (Harmadik szavazás.) 2. Szűz István és Wagemann Ignac kérvénye maradványföldek eladása iránt. (Második szavazás) 3. Gálé Dániel városi aljegyző kérvénye 4 heti szabadságdíj engedélyezés iránt.

*** Közizgatási bizottsági ülés.** Zombor szab. kir. város közizgatási bizottsága ma folyó hó 11-én d. e. 11 órákor rendkívüli ülést tart, amelynek tárgya a földművelésügyi miniszterium körébe tartozó idélti gazdasági jelentés lesz.

*** Választmányi ülés.** A Bacs-Bodrog vármegyei Gazdasági Egyesület folyó évi au. usztus hó 12-én délután 5 órákor a vármegyehaza kistermében választmányi ülést tart a következő tárgysorozattal: 1. Elnöki jelentés a Kulán megtartott lődjázásról. 2. Elnöki előterjesztés a állattenyésztési jutalomdíjazásra nézve. 3. Elnöki előterjesztés a lovensenyre vonatkozólag s a lovensenyi rendező bizottság megválasztása. 4. Tagok felvétele és tagok törlése. 5. Egyéb előterjesztések s netáni indítványok.

*** Elöléptetés.** A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter Kurucz Gyulát, vármegyei serédtanfőügyelőjét a IX. fizetési osztály 3 fokozatába léptette elő.

*** Mulatság a Sikaróban.** Mult számunkban megírjuk, hogy a zombori fiatal-ság egy része pompásan sikerült mulatságot rendezett a Sikaróban. Most még csak a jelenvoltak névsorával egészítjük ki hírlinket. Az úrnők és úrhölgyek közül ott voltak: Szemző Istvánné, özv. Rudics Mihályné, Koczkár Zsigmond né, Schlaggerter Gyulané, Körmendy Gyulané Nemesi-Militicsról, Szakáll Margit, Koczkár Adrienne, Lallosevics Jelka, Lederer Ilonka Kúráról, Paukovics Ida O-Becséről, Körmendy Ilonka, Nemes Militicsról, Lallosevics Ivánka; az urak közül: Szemző István, Lallosevics Jakab, Koczkár Zsigmond, Szakáll Adorján, Schlaggerter Gyula, Trischler Ferenc polgármester, báró Rajacsics Vladó, Fermbach János, Lederer Pál, Szemző Károly, Körmendy Imre, Lukács Sándor, Lallosevics Gyurica, Falcione Árpád, Róheim Zsigmond, dr. Fratricsevics-Aszt Vince, dr. A földy Árpád

*** Próba-bál Zomborban.** Landau Lázár ökl. tanctanár folyó évi au usztus hó 13-án, azaz szombaton a »Vadászkúrti szalonda« diszteremben próba-bált rendez. Bélipté di személyenként 1 rtt, család 3—4 személyre 2 rtt 50 kr. Kézelté 8 órákor. Lesznek szob-tanckoz is. Tancrend. Csardas rezzó, keringő, lengyelke, négyes. Műsor: Szobó tancok (Magyar Szobó) jellemzben, Hifinan Ilonka és Korapa fúszky Jozsef, Manghar Janka és Steiner Gyula, Nray Jankai és Fuderer Istvan, kisasszonyok és urak, Spanyol Tancz jellemzben. Drakulics Ivanka, Bikar Micuska, Moits Mariska, Markovics Ilonka, Nray Erzsike, Tassz Annuska kisasszonyok, Valczér Mignon. Menu-től összeállított szobó bemutatók: Drakulics Ivanka, Bikar Micuska, Markovics Ilonka, Pandurovics Stefania, Thesz Annuska, Nray Erzsike, kisasszonyok. Pas De Quatre, tarsalgó magyar polka, szelencsica császári korona szeb tancz. A szeb tanczokat bemutatják: Satojcsics Zsófia, Moits Mariska Bikar Micuska, Pandurovics Stefania, Bruder Mariska, Bikar Milena, Drakulics Ivanka. Szünora után: Soupeé csardas, rezzó nővalasz, négyes, keringő, Pas de quatre és kreicz polka, gyors polka, csardás virradig.

*** Toronyzene Zomborban.** A tüzoltók 25 éves ünnepégen előadott régi Maria magyar darabokat augusztus hó 14-én vasárnap este az Ur angyala harangszó után a tüzoltó örtoronyban megfogják ismételn.

*** Ügyvéd egyleti választmányi ülés.** A zombori ügyvéd-egylet választmányja, tegnap délután 3 órákor, Szilagyi Mór egyleti elnök Apatini-uti szalisan ülést tartott. A hozott határozatokról jövő számunkban referálunk.

*** A dalárda aradi utja.** Az aradi nagy dalversenyre már megküldtek a részletes programot, a mely elege változatos s úgy látszik jól fogják magukat érezni a vendégek. Pénteken az érkező vendégek fogadása után az elszállásolás történik. Este 9 órákor a Baross parkban ismerkedési estély. Másnap délelőtt összpróba, délután pedig a kötött darabtal Gál Ferenc »Só-hajtás« cz. dalával a verseny. Este 8 órákor sétahangverseny. Vasárnap összpróba után közgyűlés, délután a szabadon választott darabtal a verseny. Dalárdánk Gál »Hofndalát«-val száll sikra. Este a város ígétben Arad városa vendégelní meg a dalárokat. Hétfőn közgyűés folytatása s ez után megkoszorúzza a 13 aradi vértanu emlékszerőbrának. Délután öt órákor összfőadás a Barossparkban. Abrányi Kornél id.

TARCUA.

Az elfojtott dadogásról.

Mikor az ember alszik, lelke az álomk birodalmában jár, virágos mezőn, tündérkerteken csapongva átsuhan; majd hegy-völgy felé veszi útját s ébredés után szemből szebb álmoról beszélünk. Mások azonban szédítő örvénybe bukunk, szikla omlik le lábunk alatt, hanyatt-homlok esünk tálong mélységbe; s mikor felébredtünk, még akkor is nyugtalanul dobog szívünk az átalmodott veszedem után.

Azt mondjuk: rosszat álmodtunk.

Mily boldog az, aki ily álomból fölébred! Gondoljuk el, hogy valaki lefekvés előtt már tudja: megint rossz álom lesz. Mert van oly ember, akinek szörnyű álmái visszavisszatérnek. Vagy gyilkosok közt jár, vagy ház gyul ki felette, fojtogatják stb. És ez éjt-ről éjre így megyen. Gondoljuk csak el, mit érez az ily szerencsétlen ezen tudat miatt lefekvés előtt; mennyi lelki aggodalommal, borzalommal néz azon éj elé, amelytől láradt teste nem reméli az erőtjítő álmot.

Számmunk kell a szerencsétlen.

De mennyire szánalomraméltóbb az az egyén, akit ily gyötrelmes kísértet ébrenléte alatt nyomon követ, fojtogató kezét a torkán tartja, s aki még önmaga vigasztalásául sem mondhatja ezen kiem helyzete azt: álom, rossz álom csupán.

Ily szerencsétlen a — dadogó.

Ő ha beszélni kezd, tudta előre, érzí, hogy nem bír. Ajka összeszorul, nyelve megakad, lélegzete elfogy s ő tehetetlenül, némán áll embertársai közt, akik a kínos percekbem vagy szánalommal tekintenek reá, vagy — lelke nagyobb fájdalomra — kigunyolják, kinevetik. Hiszen — emberek.

Egyik-másik dadogó oda se néz. Roboz Jozsef, az emberbaráti intézetek orsz. szakfelügyelője s a dadogógyógyításnak hazánkban egyetlen nagymestere, beszéli, hogy egy dadogó juhász egyszer neki azt mondta: „hát biz ítélt bántja is az akadozás, de ha valaki csufolná, hát ott a bieska, majd mögtorgalja benne.“

A dadogó lelki állapota ezen egyszerű juhász szavaival hűten le van festve. Mily vihar dul annak lelkében, akit kinevetnek. (Kü-

lőben az általános; légy valakit neveléséssé s az elveszett.) Ezeket pedig rendesen okos gondolat mellett beszédjük hibájáért nevelik ki.

Nagyon sok dadogó nem úgy gondolkodik, mint az a bizonyos juhász. Előkelő állasa, társadalmi viszonya, műveltsége mind arra szorítják, hogy dadogását leplezze, fojtja el.

Hát lehetséges az?

Hisz akkor csakhamar eltűnnek a dadogók a földről. Persze lehetséges és ehhez az elfojtáshoz nem is kell különálló oly szakavatott gyógypedagógus, aki tudással, terv szerint, fokozatosan segíti a baját meggyógyítani a szegény szenvedőnek.

Hány embernek töltene be szívét szünöröm arra a kijelentésre, hogy igen, a dadogást „el lehet fojtani“. Pedig az „elfojtva dadogók“ azok, akik a betegbeszédő emberek között a lehető legszerencsétlenebbek. Mert hát milyen is az az „elfojtott dadogás“?

Legtöbb ily dadogó van a művelt emberek és a nők között, akik ezen hibájukat, mint sok mást, gondos figyelemmel eltöltölköznek.

Az ily betegbeszédűek hűségük vagy műveltségüknel fogva előre látják beszédjükben azt a gonosz szót, mely a beszéd folyo-

művészi és zeneszerzői jubileuma. Este táncvigalom a városi tereben. Kedden d. e. 9 órákor: a közgyűlés unepélyes berekesztése, a verseny eredmények kihirdetése és a díjak kiosztása. Tetszés szerinti kirándulások. Estéli vonatokkal haza indulás.

* **Tűz.** Tűz hármra verte fel kedden reggel 4 órákor városunk lakóit. A hajái uti közösök kassnyájában a számlaszakok megfőlésére előtte való nap oda hordott nagy rakas szalma gyűlladt ki, a mely az épületet is fenyegette. A gyors segítségnek köszönhető, hogy az épületekben kár nem esett.

* **Phylloxera-zár.** A földművelésügyi miniszter Bacs-Bodrogy megye Mohol és Koljut községeire nézve, minthogy ott a phylloxera nagy mérvű fellépése állapított meg, a phylloxera-zárt rendelt el.

* **Vasuti hozzájárulás.** Dr. Drakulits Pál zombori és Dimsits István Ludapesti ügyvéd k mint engedményesek által O.B-berőlt kizárólag Zomborig és Verhas-ról Gomboisig tervezett helyiérdekű vasut kiépítéséhez Bacs-Szenttamás község vasuti seletestületé a tizenöt napi időköz után törvényesen egybehívott s folyó évi augusztus hó 6-án megkötött mozgalmas közgyűlésen Dunygersky Lazar nagybirtokos szakszerű tárgyalással szepen előterjesztett indokolt indítványára egyhangu lelkesedéssel 120,000 forint szavazott meg.

* **Megőrült városi hivatalnok.** Popovics György szabadkai városi adópenztárnok, ki ellen szabályságok miatt vizsgálat van folyamatban, a múlt hét végén megőrült. — Popovicsot családai bajai és különösen az ellene folyamatba tett vizsgálat annyira búskomorra tették, hogy már hetek óta nem beszélt senkivel és az erőteljes fiatal ember teljesen összeesett, megőrült, úgy hogy hozzátartozói féltek hogy ongyilkos lesz. F. hó 4-én kitört rajta az örültség és a szerencsétlen jobb sorsra érdemes embert a Schwarzczere-lele intézetbe kellett szállítani. — Kevés a remény, hogy a szegény ember kigyógyul.

* **Meglopta az opósát.** Zentráló írja tudósítónk, hogy az öreg Molnár János a napokban megloptak; 450 forint készpénz és egy 600 frtos kötelezvény tűnt el. Az öregot soha sem hagyta békében Lajos fia és ennek felesége, a kikkel együtt lakott, nagyon szerették volna tőle pár forintját elkaparítani. Molnár János sehol sem érezte pénzét biztonságban és a kertben a fal mellé elasta. Ezt kileste Molnár Lajosné s a

mikor az öreg egy ízben cházozott hazuról, kikparta a pénzt s a kötelezvényt és magához vette. Az öreg azonban naponként tartott pénztárvizsgálatot és elképzelhető, mennyire meg volt rémulve, a mikor pénzerek hiút helyét találta. Gyanakodni kezdett fiára és ennek feleségére és a ryanu alapos is volt, mert a mikor a csendőrök vállatára fogták őket, az asszony a teljes összeget és a kötelezvényt is kivette kezéből és átadta a csendőröknek.

* **Sok a vezetett kutya.** Szabadkán igen sok a vezetett kutya és jöhet kutya-árlat van, az utolsó 3 nap alatt öt gyereket szálhítottak fel a Pasteur intézetbe, a kiket vezetett kutya harapott meg.

* **Hónvéd tartalékosok bevonulása.** A múlt heten vonultak be honvéd tartalékosaink a szabadkai, zombori és ulvidéki zászlalokhoz, hogy a meglepő usztusi napokat egy kis parázs 35 napos gyakorlattal töltsék el. Korábban 2 hetet maradnak itt az öreg legények, aztán mennek a nagygyakorlatokra Temesvár környékére.

* **A hős némbér.** A mélykúti csendélet — mint ottani levelezők írja — egy kis verekedés zavarta meg tegnapéj, a melynek felhősége az ottani íze, hűközégi ehok felesége L. w. Mórnc volt. A hűközési ehok L. w. Mór fia összehozlakozott Schwartz Markussal, aki L. w. M. r. mészarszékben mint segéd volt alkalmazva és 61 éves öreg embert arszu állotta. Ez a polonra duplra vezetett vissza, amiből nagy lármá keletkezett. A lármára bejött a mészárszék tulajdonosa, aki Schwarzczot torkon ragadta és hatalmas utlegetek mért reá. A nagy esetepatéra bejött Low Mórnc a verekedőket szétválasztotta és Schwarzczot torkon ragadva a mészárszékéből kidobta. Ilyen a csendélet Mélykúton.

* **A pusztaszéri plébános.** Ismét egy ferenczrendi szerzetes lépett ki rendtől; ugyanis Szomolányi Bertalan Szabadka szülötte sz. fer. r. áldozar, szegedi társháznak ez ideig tanját, a ki Ögróf Pallavicini Sándor Sövényha, Pusztaszér Dóc községének 14 év óta plébános helynöke; a váci püspök egyház megújéba át vette állomas helyén tovább is meghagyván; az elbocsátást és a felmentvényt, Lauzr Alajos miniszter generalis Rómából már meg is küldötte.

* **Nagy gabonatüz Tavankuton.** Tegnapelőt d. u. 4 órákor Szekenderovics Márk tanyáján nagy tűz volt. A tűz a gabona keresztékben pusztított és oly erővel terjedt el, hogy képtelenség volt megfékezni

a pusztító elemet. A kereszték már kázalba voltak rakva, a kázalok pedig igen sűrűn voltak egymás mellé állva és ennek tulajdonítható az, hogy a kar nagyobb összegű. A szél is sokat segített a pusztító elemnek, mert ha az egymáshoz közel álló száraz kázalokhoz csak egyetlen szélra is reptút át, azonnal lángba borította az egész kázalt és a lángtengert előjuttat képtelenség volt. A tűz d. u. 4 órákor ismeretlen okból útított ki és szakadatlanul égett egész éjjel úgy, hogy csak másnap reggel 9 órákor szűnt meg. 960 kereszt buza és 221 kereszt árpa lett a tűz martalékává. Tegnap délelőtt Hegedűs r. alkaptány Tavankuton volt és az esetről jegyzőkönyvet tett fel. A kar körülbelül 2500 frtot tesz ki, ami azonban megtérül, mert a gabona az „Első magyar általános bizt. t. r. s. c. n. l. 4600 frtra biztosítva volt.

* **Választás.** Szontan községi írnokká Szalay Szaniszló választott meg.

* **Választás.** Krúz Lajos tozsai ág. ev. tanító a soproni ev. tanítóképződehez izykorlő iskolai tanítóvá választott meg.

* **Eltemetve a föld alá.** Nagy szerencsétlenség érte Ungar Jánost és néjét bajai lakókat a béten. Mint bajai levelezők írja, Ungar és neje kimentek az országút szélére, hogy földet vigyenek haza kecsijukkal. Mit sem sejtve földbe vágták asójukat, de szereti cseletlenségükre a földbe földreteg alá omlott és eltemette mindkettőjüket. A segítség későn érkezett, mert az asszony addigra meghalt és az ember pedig nagyobb sértülést szenvedett.

* **Jó vogás.** Az ötecsői rendőrség augusztus 2-án akérelt fogást tett. Elcsipett egy csodót, a ki ö c-só pénzért nagy mennyiségű hamis bankotok ígértet és így a lépre menőket megcsalta. Bugyi János kókai (Pest ny.) Flécsőgű egyen a városi indóháznál egyik utitarsának bizalmas eldicskedett azzal, hogy Bacs-Földvárrol jön, a hol egy pénzhamisító bandától fog majd kapni sok hamis pénzt csekély összegért. Mindössze 90 frtot, a tehene arat adta oda és majd egy hét múlva 500 ht fogja verni a tenyerét, mind csupa ropogós tízesekből. Az utitars sehogy sem akarta ezt elhinni és később a napos rendőrnek is szólt, a ki rögtön beki-sérte Bugyit a rendőrségre, a hol megvallotta, hogy Vlaszkalts Mirko főudvári lakos ígérte neki a hamis 500 frtot. Masnap Vlaszkaltsot is tartóztatták és aradtak a bíróságnak.

* **Templomrabló.** Ujvidéken Vorigics Izidor Bacs-petrovosszei őt bűtőseű kereskedőseged a múlt hét csütörtökén beo-

nosságának utját széki és — kikerülők: más szóval mondják meg. E szerint rendes, ép beszédűeknek mutatják magukat.

Például van, aki minden „k“-val kezdő szónál megakad. „Kérem a kést“ — delogy tudná kimondani.

Nos hát körülírással mondja meg, mint-ha tréfálna: „adja ide azt a vágó szerszámot“.

Ugy ám! csakhogy ilyen kritikus szó sok van, mindegyiket gondosan el kell kerülni: előre észrevenni, hogy a beszédjében mikor közeledik ily átkos szóhoz és aztán előre kell gondoskodni arról, hogy mivel helyettesítse.

Végtelen lelki fáradságba kerül ez s a folytonos figyelem és rettegés nagyon kimeríti a lelket.

„Ez az elfojtott dadogás“.

Hogy mily különös helyzetbe viszi az embert az, ha hirtelen jó az akadály és nincs gondoskodva körülírásról, más szavakról, ide jegyzem a következő esetet:

Egy tisztviselő britanika szivarokat szí, minden más füstöt megvet. Ez az ember, mint elfojtott dadogó, betegy szivarjai elfogy-

takor a tőzsdébe s a csinos kisasszonyt molyogva szólítja meg: „Kedves nagysám, kérek egy pár (egyszerre ólsápad, de kivágja magát) . . . hőlgyiszivarokat“. Az utált cigarettát szcbre vágja s elcsiet. Máskor levelet visz a póstára, mielőtt feladná, megnézi: jól van megéimzeve, csak még bélyeg kell rá. Bemegy. „Kérek egy . . . levelezőlapot“. A b-t nem tudta kimondani: de hogy dadogásánál elrejtse, melyet most okvetlen el kellett volna árulnia, inkább mást vett, mint amire szüksége volt.

Láthatjuk, hogy mily gyötrelmes az „elfojtott dadogás“, folyton kell rettegni azon gondolattól, hogy elárulja magát, hogy azok, kik közt jár-kei, hivatalos elfoglaltsága közben érintkezik, vagy akiknek szemében ő egészen tőkéletes alak, azok egyszerre lássák, mint jelennek meg a göresös mozgások arczán, mint kapkod levegő után, mint kezd kezével hadonászni, lábával rugni, önmagából kikelve, miút válik a gyötrelmek között a társaság előtt — karikatúrává.

Egy ily „elfojtott dadogót“, aki sokáig ügyesen elpalástolta baját, környezete —

amint látták a paroxizmust rajta — örökre házába vitte.

Az „elfojtott dadogónak“ szerencséje az, hogy betegsége egy vagy két befűre terjed csak. Így is 2—300 szót kell mindig kerülnie: de annál nagyobb lelki gyötrelme minél több befű válik akadályvá, minél jobban kell gondoskodni a körülírásokról s minél inkább kísérik beszédjét az öntudatlan mozgások.

Mily végtelen boldogság volna neki ebből a kínzó állapotból, mint gyötrelmes álmából egy reggel kikerülni, mily boldogan mondaná: ime! álm volt, kínzó lidécem messze tűnt, szabad beszélnem akkor, amikor akarok, szabad azt mondanom, amit szivem óhaj.

Amint ezen igen általános ismertetősébol is levonható, a dadogót, a betegbeszédűt környezete ne részlette se kevesebb figyelembe és gyöngédségben, mint bármily betegjét. Az a baj, amelyhez a lélek tájfalma is járul sokkal súlyosabb, nagyobb szenvedést okoz, mint azé, aki hetekig fekszik nagy betegon, lazasan, öntudatlanul. Környezetében, társaságában sohse legyen olyan, aki gúnyt tűz be

pódozott az örmény templomba, elhajt s ott este magát a templomba bezáratta. Magára maradván, a perselyeket feltörte, a pénzt kiszedte belőlük s másnap reggel ismét észrevétlenül eltávozott. Másnap este ismételte ezen tettet a róm. kath. egyházban s megint szerencsével. E két siker újabb tettere biztította, mert vasárnap este 10 órakor, míg a harangozó a templomban volt harangozni, ismét belopódzott a róm. kath. egyháza s alig hogy a harangozó távozott, már is hozzáfogott munkájához. A sötétben gyulákat gyújtott s így dolgozott, de ez volt vesztve is, mert a Staics-féle cukrázdában alkalmazott elarusiónőnek feltűnt a többszori felvilágítás a templomban, bejelentette ezt a rendőrségnél s így Vörgics Lidort elfogták. Mindhárom lopást beismerte.

* **Megtámadás.** Türel Mór bajai lakos hétón este Honvéd utcai lakasára menve, egy dulakodó ember csoporttal találkozott. Türel mint bekes ember, ki akarta kerülni a dulakodókat, mire az emberek megtámadták és a náluk lévő vasbottal 2 szer fejbe ütötték. Türel nyomban összerogyott, fejből csak úgy patakzott a vér. Rendőr ilyenkor rendszeren nem mutatkozik.

* **Névmagyarosítások.** Pollák Maró a bajai izr. elemi iskola tanítója nevét Lengyel-re magyarosította. Ugy szintén Mitrler Jakab bajai kereskedő nevét Marosi-ra magyarosította.

* **Eljegyzés.** Dr. Adler Lipót bajai izr. hitközség rabbi fia, Vilmos, hatvani rabbi eljegyzett Gottlieb Jakab kereskedő csinos leányát Frida kisasszonyt, Szegszárdról.

* **Egy kereskedő öngyilkossági kísérlete Szabadkán.** Evekkel ezelőtt szép üzlete volt Szabadkán Weiszberger Jakab ékszerkereskedőnek. Nemsokára azonban rossz üzleti viszonyok következtében kénytelen volt üzletével felhagyni és Szabadkáról Szegedre költözött. Azonban itt sem kedvezett neki a szerencse és a családjával konfliktusba keveredvén, 3 hét előtt ismét Szabadkára jött apjához Weiszberger Mór szabadkai ékszerészhez. Azonban sehogysem volt kedve a munkához, felesége is folyton szemrehányásokkal illette, míg végre megúván az életét m. hó 29-én néhány forintot kért sógorától és évvel ezután elutazott Szántára, a hol még az nap este forogó pisztolyal mellbe lötte magát. A szöntai elüljáróság az esetről tavratiilag értesítette atyját és sógorát. A seb nem veszélyes.

* **Hidegvízgyógyintézet Pálison.** Az ujonnan kiejült pálisi meleg fürdőknek az egyik szárnya hidegvízgyógy-

intézet. Számos eset bizonyítja, hogy egy-egy elkeseredett betegbeszédű önkével vetett véget életének ami még nagyobb világot vet azon kétségbeesett lélekre, mely gyűlölmel napról-napra kénytelen magával hureolni vizsgálatlanul saját kigunyoltatására.

Szeretel legyen e beteg környezete.

És ti szülők, kik édes örömmel látjátok a gyermek ajkát az első gőgyögő szóra nyílni, gondos szeretettel ott legyetek mellette, beszédjéből a gyomol irtandó rögtön, amint az első felületes hiányos dadogó szót halljátok tőle. Mert itt a baj csirája s ti könnyen tehelitek jóvá akkor, amikor egyenkint tanulja a gyermek a szavakat s nektek csak boldogságokat növeli a siker, mint mikor a baj megrögzött, kinos emlékek fűződnek hozzá, mikor aztán a kigyógyulás csak szakember, gyógypedagógus nyújthat reményt, amely a jóakarát, a tudás az odaadó gondos kezelés mellett sem mindig biztosítja a sikert.

Lévy Nándor.

nődra rendeztetik be s f. hó 1-én, hétfőn a kózhazánalra átadották. Azon idegbetegek, akik a hidegvízgyógyintézet fürdőt igénybe o hajtják venni, forduljanak dr. Révfy Jenő pálisi lúdtó orvoshoz.

* **Vilamos vasút Újvidéken.** Az északi lófogatu közuti vasút részvénytársaság a kapott előmunkálati engedély alapján kidolgozta az Újvidéken építendő vilamos közuti vasút tervezetét. A 91 kilométernyi halozat közigazgatási bejárását a kereskedelemügyi miniszter rendelkezése folytán augusztus hó 13-án reggel 9 órakor kezdik meg az újvidéki városnál.

* **Nagy katonai hadgyakorlatok.** Szabadkai Biro Lédérer Arthur dandár parancsnoksága alatt f. hó 16-tól kezdve augusztus hó 29-ik Szabadka határában nagy hadgyakorlatok tartanak. Augusztus 16-án érkezik oda a cs. és kir. 23-ik számú gyalogezred a zenekarral, augusztus 22-én érkezik a cs. és kir. 6-ik számú gyalogezred szintén zenekarral, augusztus 25-én érkezik a turérek két úteg ágyuval s ezek szintén résztvesznek a hadgyakorlatokban. — Továbbá a m. kir. 6-ik számú honvéd gyalogezred újvidéki és zombori zászlóaljai f. hó 14-én érkeznek Szabadkára s az ottani zászlóalyyal augusztus hó 20-ig hadgyakorlatokat tartanak. Ugy hirdik, hogy a hadgyakorlatokra átrándul a szegedi honvéd zenekar is. — A m. kir. 4. számú kecskeméti honvéd huszárezred augusztus 17-én Adán át vonulva két napot fog Szabadkán időzni Végül augusztus 26-án a cs. és kir. 12. számú huszárezred pótszázada vonul be és szeptember 15-ig időzik ott.

* **Vasúti pótbéjárás.** Az ó-becse-újvidéki-titeli vasút vonal irányja lényeges változást szenvedett Csurogh, Zsablya, Temerin, Kovil, Szent-Iván, Vilova és Felső-Kovil határain, miért is pótbéjárás eszközöltetett, és ennek befejezése után a végleges építési engedély ezen községek határaitra is kiadatot. A comissió elnöke dr. Barthos Andor és a kereskedelemügyi miniszteri főmérnök Lázár Lajos volt, akik a bejárasi tárgyalást Zsablyán befejezték. O Becsére érkeztek a bizottság többi tagjaival, hogy onnan másnap a rájuk várakozó külön vasúti kocsin Budapestre térjenek. Eszerint a vasúti vonal immar végleg megállapított és hír szerint jövő tavasszal már annak megnyitási ünnepélyét is megülik.

* **A ragadós állati betegségek állása** Bács-Bodrog vármegyében auz. 3-án. Vesztészet: Bath-Monostor 2 udvar, Borsód 1 udvar, Dautova 1 u., Prigl-Szent-Iván 1 udv., O-Becse 2 udv., O-Szivacz 1 udvar, összesen 6 község 8 udvar. Takonykór és bőrféreg: Bács-Topolya 1 udv., Jankovác 2 u., Mélykut 2 udv., O-Morovicza 2 udv., összesen 4 község 7 udvar. Ragadós száj-és körömfájás: Déronya 10 u., Ruhkór. Bács-Topolya 2 u., Temerin 1 u., összesen 2 község 3 udvar. Seirtsévsz: Ada 1 udv., Bács-Cséb 7 u., Bács-Martonos 1 udv., Bács-Petrovosszelló 2 udv., Bács-Szent-Tamás 2 u., Bajsa 1 u., Bezdán 1 u., Bikity 9 udv., Csurog 1 pta, Gajdobra 8 u., Gákova 1 u., Járék 4 udv., Kishegyes 1 u., Kovil Szt-Iván 1 udv., Mélykut 2 udv., O-Becse 33 udv., O-Morovicza 1 udv., Pacsér 1 udvar, Szántova 11 udvar, Sztanics 2 udv., Títel 5 udv., Temerin 6 udvar, Vilova 5 udv., összesen 23 község.

* **Névmagyarosítások.** Burg Károly bikityi lakos Balatonra, Rill János ugyanottani lakos Rudasra magyarosította a nevét.

* **A Nemes-Militicsi gyógyfürdőről.** Nemes-Militicsen és vidékén mozgalom indult meg, hogy a militicsi gyógyfürdőt helyes alapokra fektetendő nagyobb szabású részvénytársaságot alapítani. Ennek megbeszélésére f. hó 14-én (vasárnap) d. u. 4 órakor a szives érdeklődők tisztelettel meghívatnak a militicsi fürdőházhoz.

* **Könyvnyomdánkban** egy tanonc és két fizetéses 13–14 éves gépleány felvétetik.

Közgazdaság.

Miniszter a gépirás ellen.

Egy felvetett kérdés alkalmából az igazságügyi miniszter kijelentette, hogy az írógép használatát a közjegyzői okiratok felvételénél mellőzendő. A miniszter szerint az 1874. XXXV. t.-cz. nem tartalmaz ugyan rendelkezést a felől, hogy az írás milyen anyagból készült írószerszeggel készíthető de a dolog természetéből folyik, hogy a közjegyzői okiratnak oly anyagból kell íratni, mely nemcsak tapad a papírosra, hanem a papírosba is beáztat olyképp, hogy az írás feltűnés nélkül a papírosról ne legyen eltávolítható. Ezért, bár a törvény kifejezetten nem tiltja, írónnal sem engedhető meg a közjegyzői okirat felvétele. Az írógép alkalmazásánál is oly festő anyagokkal eszközöltetik az írás, mely a papírosról könnyű szerrel, alig észrevehetőleg eltávolítható s alapossan lehet attól tartani, hogy ezen okból a bíróság az írógéppel felvett közjegyzői okiratot nem fogja elismerni. Ehhez járul, hogy az írógép használatánál nagyon sok iráshiba fordul elő, melynek az 1874. évi XXXV. törvények 56. §-ának második bekezdésében előírt módon való utólagos helyreigazítása annyi időt vesz igénybe, hogy közjegyzői okiratok felvételénél a gépirás alkalmazása időnyerességgel alig járna.

A vetések állása és a mezőgazdasági állapot 1898. évi július hó 30-án.

(A földművelésügyi m. kir. ministeriumhoz a gazdasági tudósítókól beérkezett jelentések alapján.)

Július hó utolsó harmadában ismét voltak helyi jellegű zivatatok és viharral kapcsolatban záporok itt ott erős jéges-zések, főképp Békés, Bihar, Máramaros vármegyékben, továbbá a Tisza-Maros szögén és az erdélyrészi vármegyékben, a hol helyenként jelentékeny pusztítással is jártak, mindazáltal az időjárás nagyobbra száraz maradt. Az éljelek különösen a felvidéken nagyon hűvösek voltak, sőt Liptóiban dér is volt s a terményekben kárt okozott. Az ország egyes részeiben a szárazságot a növényzet is megsínylette, a mennyiben a kapásnövényeket fejlődését részben akadályozza; különösen a kukorica csüvesedése és megképződése halad lassan, nevezetesen a Duna-Tisza között, részben a Tisza-Maros szögén és itt-ott a keleti vármegyékben. Országos jó esőre általában szükség van, különben az ugarolási munkálatok is későre maradnak.

A gabonaneműek aratása az ország nagy részében befejeztetett s mostanában már a behordás és cséplés általában folyamatban van; a kedvező száraz időjárásban a munkálatok meglehetősen gyorsan haladnak.

Az eddig megjertett próbacéplések eredményei általában véve igazolják a közepes termésbe vetett bizalmat, habár helyenkint a múlt évihez hasonló családások szintén előfordultak, a mennyiben a remélnél kisebb termés hozamot kaptak a gazdák; minthogy azonban egyes helyeken a termésátlagok a várt eredményeknél is nagyobbak voltak, nagy átlagban ma is változatlanul fentarthatók azok a reménybeli termésbecsések, a melyek már a múlt hetekben is irányadók voltak.

Ezuttal is hangsúlyozni kell, hogy a buza és rozs mennyiségileg nagyobbra közepes eredméllyel fizet, ellenben az árpa és zab jó közepes termést adott. Minőségileg pedig a buza és rozs valamivel jobb a közepes átlagnál, a mennyiben meglehe-

tősen sok a szép színű és súlyosabb gabona, melyvel szemben csak mintegy elegendő csekély mennyiségben található egészen gyenge apró szemű és egészen alacsony minőségű magot; az árpa minőség-köly is kielégítő ugyan, de mert nagyobbára az is kielégítő barnás színű, emellett a sárgás és itt-ott barnás színű, emellett a tiszta fehér sűrűsége csak elyelve fordul elő. Az árpa sulya a közepes átlagnak előbb megfelel, sőt néhol azt jóval többnyire megfelel, sőt néhol azt jóval meghaladja, ámbar helyenkint van azután apró és szorult szemű árpa is, a mely szín- és minőségre egyáltalán gyengének jellegethő.

A zab általában vége nemcsak mennyiségileg, hanem minőségileg is nagyobbára jó közepes terméshozamot ígér; próbaéseplések már ennél a terménynél is nagyon sok helyen megtörténtek, noha helyenkint még aratásával is hátrá vannak a gazdák. A zab legjobban fizet az Alföldön és a Duna jobb partján, itt-ott a keleti részeken is s leggyengébben a felvidéki hegyi részeken.

A 1895-iki felvételek a buza területe 5,515,000 kat. holdra, a rozs területe 1,842,000 kat. holdra, az árpa területe 1,788,000 kat. holdra a zab területe pedig 685,000 kat. holdra becsültett.

A folyó évbén az elemi csapások figyelmébe vételével a buza területe 4,80—4,90 millió kat. holdra, a rozs területe pedig 1,50—1,60 millió kat. holdra becsültött. Önként érthető, hogy az őszi gabonanevelők területének részbeni csökkenésével a tavasziak, főképp a zab, árpa, kukorica és köles területe csaknem ugyanoly arányban emelkedett.

Mint hogy tehát az őszi és tavaszi búzával tehát az őszi és tavaszi búzával bevetett illetőleg learatott terület kiterjedése csak mintegy 4,80—4,90 millió kat. holdra tehető, s mert a folyamatban lévő aratási, illetve próbaéseplési eredményekből az idej terméskilátások ma már jobban megbecsülhetők, a mennyiben a kat. holdankint nyert országos átlag terméshozam tényleg megközelíti, sőt néhol meg is haladja a hat és fél métermázsát, ez okból konstátálni lehet, hogy a várható összes terméshozam, habár helyenkint némi változás, hanyatlás, sőt javulás is észlelhető szemben a július hó 20-án közzétett becsüléssel, csak 32—32,5 millió métermázsára között indakozik.

A mint már több ízben említettett, az apró, könnyű minőségű hűtött és rozsdalepett, azaz megszorult búzával szemben több a jobb minőségű mag, sőt helyenkint a jó minőségű 80—82 kilós mag sem tartozik a ritkaságok közé. A szép piros és acélos buzának nincsenek hiában a gazdák, igaz, hogy ezzel szemben csaknem parallel áll a fakó színű és sárgás buza, a mi a tulsok csapadék következménye. Aránylag véve legjobban fizet a buza, azaz kat. holdankint hat-hét métermázsára s azonfelüli eredményre van kilátás: Bars, Esztergom, Hont, Nógrád, Nyitra, Pozsony, Trencsén, az összes Duna jobbparti, az összes Duna-Tisza közötti, továbbá Abauj-Torna, Borsod, Gömör és Kishont Szepes, Ung, Zemplén, Békés, Bihar, Hajdu, Szatmár, Brassó, Csik, Fogaras és Szeben, végül az összes Tisza-Maros szöge közötti vármegyékben; leggyengébb, azaz kat. holdankint hat métermázsán aluli termést ígér: Arva, Liptó, Trencsén, Turóc, Bereg, Máramaros, Szabolcs, Szilágy, Ugocea, Alsó-Fehér, Beszterce-Naszód, Háromszék, Hunyad, Kis-Küküllő, Kolozs, Maros-Torda, Nagy-Küküllő, Szolnok-Doboka, Torda Aranyos és Udvarhely vármegyékben.

A rozs területe az elemi csapás okozta károk figyelembe vételével 1,50—1,60 millió kat. holdra becsülhető és mint ahogy a kat. holdankint várható országos átlagos termés az aratás, illetve az eddig eszközölt próbaéseplésekből következtetve, a hat métermázsát meghaladja, valószínű, hogy

az összeredmény 9—10 millió métermázsára között lesz. És így a rozstermés kilátások is változatlanul közepesek, főképp minőségileg, a mennyiben helyenkint igen szép minőségű rozs termett.

A rozs legjobban fizet a Duna-Tisza között és általában a Duna jobb- és balpartján fekvő vármegyékben; leggyengébben a Tisza-Maros szögén. Vármegyékint aránylag legjobban a termés, azaz kat. holdankint átlagban hat-hét mmazsára és azon felüli volt az eredmény: Esztergom, Nyitra, Pozsony, Baranya, Fehér, Komárom, Moson, Somogy, Sopron, Tolna, Veszprém, Zala, az összes Duna-Tisza közötti, továbbá Gömör és Kishont, Szepes, Zemplén, Békés, Bihar, Hajdu, Szabolcs, Csanád, Torontál Brassó, Csik Fogaras és Szeben vármegyékben; leggyengébben fizet, azaz kat. holdankint hat métermázsán aluli eredményt ígér: Arva, Bars, Hont, Liptó, Nógrád, Trencsén, Turóc, Zólyom, Győr, Vas, Abauj-Torna, Bereg, Borsod, Sáros, Ung, Máramaros, Szatmár, Szilágy, Ugocea, Arad, Krassó-Szörény, Temes, Alsó-Fehér, Beszterce-Naszód, Háromszék, Hunyad, Kis-Küküllő, Szolnok-Doboka, Torda-Aranyos és Udvarhely vármegyékben.

A tavaszi árpa aratása néhol, főképp még a hegyi vidékeken folyamatban van; általában azonban már learatták. A terméseredmények, mint a több helyen meg-ejtett próbaéseplések igazolják, mennyiségre nézve nagyobbára közepesek és jó közepesek sőt néhol kitűnőek, minőségre nézve azonban csak részben felel meg a hozzá fűzött reményeknek, a mennyiben kevesebb a teljesen a hiba nélkül álló mag; a sárgás és barnás szemű s itt-ott megszorult árpa tulsúlyban van a teljesen jó minőségű szép színű árpával szemben a melyből azonban szintén meglehetősen termelt.

A meg-ejtett próbaéseplések különben igazolják azt is, hogy a közzétett terméscsúszások közel állottak a tényleges eredményhez, a mennyiben most is a kat. holdankint várható országos átlagos termés 6,70—7,00 mmazsára között ingadozik. Mint hogy pedig az árpával bevetett, illetőleg a learatott árpa területe 1,90—1,95 millió kat. holdra tehető a várható termés az egész országban 13—13,5 millió mmazsára becsülhető.

Legjobb termést remélnék, azaz kat. holdankint 6—7 mmazsára és azon eredményt várnak: Bars, Esztergom, Hont, Nógrád, Nyitra, Pozsony, Trencsén, Baranya, Moson, Somogy, Sopron, Tolna, Vas, Veszprém, Zala, az összes Duna-Tisza közötti, továbbá Borsod, Szepes, Zemplén, Békés, Bihar, Hajdu, Szabolcs, Szilágy az összes Tisza-Maros szöge közötti és az összes erdőlyrészi vármegyékben Hunyad vármegye kivételével; ez utóbbi helyen a terméskilátások kat. holdankint a 6 mmazsán alul mozognak továbbá alul vannak még: Arva, Liptó, Turóc, Zólyom, Fehér, Győr, Komárom, Abauj-Torna, Bereg, Gömör és Kishont, Sáros, Ung, Máramaros, Szatmár és Ugocea vármegyékben.

A zabbal bevetett s mintegy 1,84 millió kataszteri holdra tehető terület legalább is 9—10 százalékkal nagyobb mint volt 1895-ben.

A zabot az Alföldön nagyobbára learatták, a hegyi részeken azonban még aratják, sőt néhol csak most érik. Általában a terméskilátások, egy-két kisebb vidéktől eltekintve, kedvezőek, úgy mennyiségre, mint minőségre nézve.

Országos átlagban és kataszteri holdankint hat métermázsát meghaladó termést lehet remélni és így összes eredményképp az idej termés megközelítőleg tizenkét millió métermázsára becsülhető. Aránylag véve legjobban a termés, azaz kat. holdankint hat métermázsára és azon felüli eredményt várnak: Bars, Esztergom, Nógrád, Nyitra, Pozsony, Baranya, Ko-

marom, Moson, Somogy, Sopron, Tolna, Vas, Veszprém, Zala, Bács-Bodrog, Csongrád Heves, Jász-Nagy-Kun-Szolnok, Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun, Szepes, Békés, Bihar, Hajdu, Szabolcs, Szatmár, Szilágy, az összes Tisza-Maros szöge közötti és végül Alsó-Fehér, Beszterce-Naszód, Brassó, Csik, Fogaras, Háromszék, Hunyad, Kfs-Küküllő, Kolozs, Nagy-Küküllő, Szeben, Torda-Aranyos és Udvarhely vármegyékben; az kat. holdankint hat métermázsára és azon aluli termésre van kilátás: Arva, Hont, Liptó, Trencsén, Turóc, Zólyom, Fehér, Győr, Abauj-Torna, Bereg, Borsod, Gömör és Kishont, Sáros, Ung, Zemplén, Máramaros, Ugocea, Maros-Torda és Szolnok-Doboka vármegyékben.

A kukorica vetések, bár az eső hiánya az ország nagyobb részében már szembetűnően észrevehető, nagyobbára kedvező. A kukorica az egész országban virágzik és esővesedik, sőt az alföldi korai vetések elég jól szemeznek.

A hüvelyesek jól állanak, bár helyenkint esőt kívánnak. Szórványosan érn kezdenek.

A kerti vetemények közül a főzelék- és zöldség-félék kielégítően állanak, a dinnye, ugorka és paradicsom, helyenkint csapadék hiányában visszamaradt.

A köles és tatárka-vetések állása általában közepes. A Duna balpartján és Duna-Tisza közötti gyomos; fűzékűt kihajtotta. A tatárka virágzik.

A len- és a kender-vetések állása általában kielégítő. A himkendert, részint kinyitotték, részint most nyívik, általában jó eredményre. A len Arva vármegyében, valamint a Tisza-Maros szögén gyenge, a Tisza jobbpartján pedig még virágzik.

A dohányültetvények, a jégverte helyektől eltekintve jól állanak, bár helyenkint szintén esőt kívánnak. Az anyalevelek törése és további kezelése az egész országban megkezdődött.

A komló ültetvények állása kielégítő. A korai komló termése gyenge, a késői azonban elég jól mutat.

A czukorrépa a Maros-Tisza szögétől eltekintve, a hol a mostani esőt megelőző szárazságot megsínylette, az egész országban közepesen, sőt több vidéken jól áll. Az eső azonban többfelé már kívánatos volna. Hasonlóan áll a takarmányrépa, mely szintén több helyütt éri már az eső hiányát.

A korai érett burgonyafajták szedése jó eredményre folyamatban van. A késői fajták fejlődése szintén kielégítő és jó; bárha helyenkint a peronospora és szórványosan a rothadás károsítja. Az eső hiánya sokfelé már nagyon is érezhető, a mennyiben a laza talajon helyenkint már a szára is elszáradt.

A mesterséges takarmányfélék közül az ország északi és keleti részén a lóherét és lucernát másodsor, az ország déli részén harmadsor kaszáltak nagyobbára kielégítő eredményre. Az összegyűjtés és betakarítás folyamatban van. A csalamádé és muhar többnyire jól nő, a laza talajokon azonban, a hol eső nem érte, fonyad; eme helyeken a lóheretűlék is sínylik a szárazságot. Helyenkint a késői takarmány terméskilátások a szárazság következtében kedvezőtlenek.

A réteken szépen növekedett sarju utóbb a száraz időjárásról fejlődésében visszamaradt. A Tisza-Maros szögén a sarju vágását már megkezdették, nagyobbára gyenge eredményre.

A legelők ott a hol esőzések voltak, jók másutt azonban gyengék.

A szőlő terméskilátása egyes helyeken kissé javult; mindazáltal csak kis közép és közepén aluli eredményre van kilátás, mert a peronospora ismét sok kárt okozott, bárha a gazdák serényen hozzá-láltak pusztításához. A zöldajtások is szépen fogamzanak.

Gyümölcsből gyenge termésre van

kilátás, férgesedés és lehallás következtében. Az ország déli vidékén július végén pusztított nagy vihar gyümölcsben ismét tetemes kárt okozott. Aránylag legjobb termés várható még dióból és szilvából, mely helynrkint bő természettel bíztat.

Levelezés.

Ó-Becse, 1898. augusztus hó 9.

(Hangverseny. — Dalkörből. — Tanító gyűlés. — Községi ügyek.)

Az „ó-becsei polgári magyar dalkör“ vasárnap este hangversenyt adott rövid, de válogatott műsorról. Azonban sajnálatlan kellett tapasztalunk, hogy községünk nem eléggé méltányolta a dalkör törekvését, fáradságát a mennyiben éppen azok hiányoztak, a kiktől az ily nemes czélukért küzdő egylet támogatást méltán elvárhatnók.

A műsort „Négy eredeti magyar népdal“-al a dalkör kezdette meg. Hoppe Rezső éme ügyes kara szép előadásban sok taptot aratott. Utánna Deinger Piroška kisasszony „Az első szerelmes levél“ magánjelenetet adta elő élenk és tőle megszokott ügyességgel. Majd Gaal Ferenc „Sóhajtás“ című, 200 koronával kitüntetett pályamű szerzett nagy élvezetet a közönségnek. A dalkör remek előadását megújrazták. Látszott, hogy a dalkör ennek betanulására nagy gondot fordított. Ugyanis úgy volt, hogy részt vesz az aradi daiversenyen, a hol ez összarul ven kitzüve. Antal Sándor kellemes bariton solójával szintén sok taptot aratott. Végül a dalkör „Népdal, egyvege“-et adott elő Huber Károlytól. A hangverseny befejeztével megkezdődött a táncz, a mely hajnalig tartott

A dalkörből lévén szó, megemlítem, hogy a 10 éves fenállás alkalmából a dalkör egyleti zászlót fog kapni, még pedig Ginder Ignác nagybírtokos úr bőkezűségéből, a ki azt a dalkörnek ajándékozza. A zászló felavatása valószínűleg jövő év pünkösdi ünnepén fog megtörténni a vidéki dalárdák közreműködésével. Ez alkalommal dalverseny is lesz három díjjal. A nagy ünnepre a dalkör még az őszön megkezdí az előkészületeket

Nagy tanító gyűlés lesz e hó 22-én nálunk. A „bícs-tiszavidéki rk. tanító egylet“ rendez évi nagygyűlést tartja, ez alkalommal, a mely a szokottnál érdekesebb, vonzóbb és lényesebb lesz. Már maga a tanulságos gyűlési tárgysor is elég vonzó erővel bír, de bizonyára kedvére lesz pedagógusainknak az a hangverseny is, a mit az este az itteni tantestület a magyar dalkörrel rendez, hogy a vidéki vendégek kényelme meglegyen, a jelentkezők elszállásásáról is lesz gondoskodva. A társas ebéd után kirándulás lesz a Ferenc-esatorna zilip-építési munkálataihoz, a melynek megtekintése annál is inkább tanulságos, mert — mint ilyen — egyedül áll egész Európában . . .

A gyermezszoa legnagyobb tekintélye a mumus, a melynek említésére a leg-rakonzatlanabb gyerek is megörökönyödik.

Ilyen mumusa az ó-becsei képviselőtestületünknek a 103-as szám, a mely igaz ugyan hogy a mult évi községi pótadó arányát jelenti, de még az idényre is jól beválik arra, hogy kellő érv híján, odadobják a zöld asztalra, hogy a gyengébb idegzetű képviselők megijedjenek tőle. Kár is lenne azt a jó bombát elvezetni, mert akkor ugyan sok képviselő hatástalanul fog felszólalni.

Legutóbb tartott képviselőtestületi gyűlésünkön ugyancsak sürűn elhangzott ez a bomba és szeliden fejezzük ki magunkat, ha azt mondjuk, hogy azok ajkáról, a kik haza beszéltek. Különös — de úgy van — hogy addig, míg a nagy já-

rás fel nem osztattok, addig a „választott“ képviselők érdeklődtek a közügyek iránt, a „virilisták“ csak szórakozásból jelentek meg a közgyűlésen. — Ma már a virilisták a közügy szorgalmas támogatói, munkásai és a választott népképviselők mutatnak lanyhaságot, érzéketlenséget az iránt.

És mily nemes versenyre kelnek ott a zöld asztalnál, hogy azt a 103 %-os nyílgót lerázzák vagy legalább is könnyítsék. A mumus eddig ismeretlen, új munka erket adott a harezterre, a minek csak örülni tudnánk, ha az igazi községi érdekek szolgálatában látnók őket harcolni. Ennek adott kifejezést a most időzött Hauke közp. főszolgabíró a vizsgálat alkalmával!

De már a harez kezdetén nyilvánvaló, hogy talán nagy közösség, de semmi esetre sem a községi érdekek vezérlő lépteiket, mikor a községi szabályrendeletet oly czélzattal akarják módosítani, hogy fizetéseket leszállítsanak, állásokat eltöröljenek!

Az pedig még kevésbé érdekek községünknek, hogy mint egyik képviselő kijelenté, — a polgári iskolától okvetlen meg kell szabadulnunk, ha máskép nem, hát be kell szüntetni. És mindezt miért, mert a 103 % pótadó máskép nem apad! Más utja, módja van a községi pótadó apasztásának nem a kulturális tényezőik támogatásának megvonása, a tisztí fizetések leszállítása.

Nagyon tévednek azok, kik a sürgött nagy kölesünt csak azért akarják felvenni, hogy egy-két évre a pótadót leszállítsák. Ez csak látszólagos kedvezmény lesz, a mely megboszulja magát. Mert a kölesünt végre is törleszteni kell és ha a folyó kiadásokra azt elpocsecskolják, akkor még mindig előttük lesznek a megvalósításra várakozó intézmények, a melyeket előbb utóbb meg kell teremteni, — bizonyára egy újra felveendő kölesünnel és akkor ismét oda jutnak a nagy pótadóhoz, melyet az első kölesünnel onyhított.

A felveendő nagy kölesünnél igenis a maradandó befektetéseket kell fedezni és ha az egyelőre nem is szolgálha a pótadó apasztására, de jövőben kevésbíti a terheket és nyugodtá tesz ama tudat, hogy megfeleltünk a haladó kor kívánalmainak.

Mert végre is arra a rég sürgöttet kölházra szükségünk van.

A polgári iskolát — mint helyesen mondá egyik képviselő — fel kell építenünk, mert becsületbeli kötelességet vállalt akkor a képviselőtestület, a midőn az ezeréves fennállás diéső emlékére a felsőbb iskola felépítését elhatározta. E becsületbeli, de kultur követelménynek is egyszer már meg kell felelni. És Ó-Becse képviselőtestület bizonyára nem akar fogadalmá megvalósításában gúny tárgyává lenni.

Tehát nem megsemmisíteni kell a kivívott — és milyen nehezen kivívott! — előnyöket; nem meg semmisíteni kell a már meglevő felsőbb iskolánkat, hanem a nagy kölesön felvételénél első helyen — mert európai népeknél első helyen áll a kultúra! — kell gondoskodni a polgári iskolák méltó hajlékáról és felszereléséről, nem különben az ovodákról.

Ettől nem riaszthatja vissza képviselőtestületünket a haza beszélők réme: a községi pótadó, mert a nagy kölesünt felveheti községünk oly hosszú lejárattú kölesünnel, hogy a befektetők által eszközölhető megtakarítások fedezik az évi kamatot. Ez pedig annál helyesebb, mert így nemcsak a most élő, de a jövő nemzedék is viseli ama terheket, a melyeknek előnyeit is élvezi.

A nagy kölesön felvétele nem függ össze a községi pótadóval, semmi vonatkozásban sem áll azzal, félre tehát — a mumussal!

Különben hisszük, hogy Hauke főbíró vezetése mellett mult héten itt működött megyei vizsgálo bizottság belátott községünk helyzetébe és tudni fogja, hogy mit kell a nem megfelelő képviselőtestületi határozatokkal csinálni. A bizottságtól sokat várunk városunk jelene és jövője érdekében. r. l.

Különfelek.

(Szülők figyelmébe, ajánljuk Rösér tan- és nevelőintézetét! alapítottat 1853-ban, a kitűnő hírnévnek örvendő intézet magában foglal 3 osztályu keresk. iskolát, mely teljesen egyenrangu a keresk. akadémiákkal, érettségi bizonyítványai az egyetemes önkéntességre képesítve és négy osztályu polgári iskolát. A tanulók kívánatra az iskolákkal kapcsolatos nevelő-internátusba is felvétetnek. Bővebb értesítést szivesen küld Rösér János igazgató Budapestben.

Szerkesztői üzenetek.

Gilice sir a Nagyon csinos kis verseske, de az utolsó sora miatt nem közölhető.

Kesdő Vasárnap közöljük.

Felölös szerkesztő: **Dr. Alföldy Árpád** ügyvéd.

Kadó-laptulajdonos: **Oblát Károly.**

HIRDETÉSEK.

7022. szám
tkvi 898.

Árverési hirdetményi kivonat.

A zombori kir. tszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Pális Teréz végrehajlatónak Czerkl Ignác végrehajlatást szenvedő elleni 50 lrt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajlati ügyében a zombori kir. tszék területén levő Csonoplán fekvő a csonoplán 241. sz. betétben foglalt Czerkl Ignác és Czerkl Katalin férj. Bernhardt Józsefné nevén álló A. I. 9. hr. sz. 199 □ öi kert 10 hr. 387 ö. i. sz. ház és 142 □ öi beltelekre, — tekintettel az 1881: 60 t.c. 156. § ának d.) pontjára 400 ftiban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1898. évi augusztus hó 12-én** délelőtt 10 órakor Csonopla község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881: LX. t.c. 42 ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügy miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kikiáltott kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnal előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Zombor, 1898. évi május hó 26-án.

A kir. tszék mint tkvi hatóság.

Radány,
kir. tszki bíró.

ZOMBOR és VIDEKE.

A ZOMBOR és VIDEKE az egyetlen ellenzéki megyei lap. Tizenhat éves múltjához nem lesz hűtelen soha.

A ZOMBOR és VIDEKE becsületes, komoly munkával, jól értesült, irodalmi színvonalon álló lappal hálálja meg azt a meleg érdeklődést, amely minden lépését kíséri.

A ZOMBOR és VIDEKÉnek a cikk, írói erős, de nem durva hangon, bátran, de nem személyeskedő kritikával, tisztelességgel szolgálják azokat az elveket, amelyek A p p o n y i Albert zászlaján ragyognak.

A ZOMBOR és VIDEKE előfizetési ára: egy évre 6 forint, fél évre 3 frt, negyed évre 1 frt 50 kr.

